

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	13
---------------------	----

Część pierwsza PODSTAWY WIEDZY O PRAWIE

Rozdział I. ISTOTA I POJĘCIE PRAWA	17
---	-----------

1. Poglądy na istotę prawa	17
2. Cechy prawa, określenie prawa	19
3. Związki prawa z państwem	21
4. Prawo a inne zespoły norm społecznych	24
5. Praworządność	27

Rozdział II. AKT PRAWNY, PRZEPIS PRAWNY, NORMA PRAWNA	30
--	-----------

1. Akty indywidualne i akty normatywne jako rodzaje aktów prawnych	30
2. Przepis prawny, rodzaje przepisów prawnych	33
3. Norma prawna i jej struktura	36

Rozdział III. ŹRÓDŁA PRAWA	39
---	-----------

1. Pojęcie źródła prawa i systemu źródeł prawa	39
2. Formy tworzenia prawa	41
3. System źródeł prawa w Rzeczypospolitej Polskiej	43
3.1. Konstytucyjna klasyfikacja źródeł prawa	43
3.2. Źródła powszechnie obowiązującego prawa	44
3.3. Źródła prawa o charakterze wewnętrznym i inne źródła prawa	49
4. Publikacja i ogłoszenie aktu normatywnego	50

Rozdział IV. OBOWIĄZYWANIE PRAWA, PRZESTRZEGANIE PRAWA, STOSOWANIE PRAWA	53
1. Obowiązki prawa	53
1.1. Pojęcie obowiązki prawa	53
1.2. Zakresy obowiązki prawa	55
1.3. Kolidz obowiązki norm prawnych	60
2. Przestrzeganie prawa	62
3. Stosowanie prawa	63
3.1. Pojęcie stosowania prawa	63
3.2. Przebieg procesu stosowania prawa	65
3.3. Stosowanie prawa w sytuacjach nieunormowanych	67
Rozdział V. WYKŁADNIA PRAWA	70
1. Pojęcie wykładni prawa	70
2. Teorie wykładni prawa	71
3. Rodzaje wykładni prawa	72
4. Moc wiążąca wykładni prawa	75
Rozdział VI. STOSUNKI PRAWNE	79
1. Pojęcie stosunku prawnego i rodzaje stosunków prawnych	79
2. Fakty prawne i ich rodzaje	82
3. Elementy stosunku prawnego	84
3.1. Strony stosunku prawnego	85
3.2. Przedmiot stosunku prawnego	85
3.3. Uprawnienie i obowiązki (treść stosunku prawnego)	86
Rozdział VII. SYSTEM PRAWA	89
1. Pojęcie systemu prawa, jego zasady i cechy	89
2. Prawo publiczne a prawo prywatne, prawo materialne a prawo formalne	93
3. Prawo wewnętrzne państwa a prawo międzynarodowe publiczne	95
4. Gałęzie prawa Rzeczypospolitej Polskiej	98
Wykaz literatury do części pierwszej	100

Część druga

ELEMENTY PRAWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rozdział VIII. ELEMENTY PRAWA KONSTYTUCYJNEGO	105
1. Pojęcie i przedmiot prawa konstytucyjnego	105

2. Źródła prawa konstytucyjnego.	.107
2.1. Uwagi ogólne o źródłach prawa konstytucyjnego.	.107
2.2. Konstytucja.	.107
2.3. Pozakonstytucyjne źródła prawa konstytucyjnego.	.112
3. Konstytucyjne zasady ustroju państwa.	.114
3.1. Pojęcie konstytucyjnych zasad ustroju państwa i ich rodzaje.	.114
3.2. Konstytucyjne zasady ustroju politycznego państwa.	.115
3.3. Konstytucyjne zasady ustroju społeczno-gospodarczego państwa.	.119
4. Konstytucyjne wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela.	.122
4.1. Uwagi wstępne.	.122
4.2. Konstytucyjne zasady przewożenia statusu jednostki.	.123
4.3. Wolności i prawa osobiste.	.123
4.4. Wolności i prawa polityczne.	.125
4.5. Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne.	.126
4.6. Środki ochrony wolności i praw.	.127
4.7. Podstawowe obowiązki jednostki.	.128
5. System wyborczy.	.129
5.1. Prawo wyborcze, system wyborczy, funkcje wyborów.	.129
5.2. Podstawowe zasady prawa wyborczego.	.130
5.3. Tryb przeprowadzania wyborów.	.133
6. Organy władzy ustawodawczej.	.134
6.1. Pozycja prawnoustrojowa Sejmu i Senatu.	.134
6.2. Organizacja wewnętrzna Sejmu i Senatu.	.135
6.3. Funkcje Sejmu i Senatu.	.138
6.4. Zgromadzenie Narodowe.	.141
7. Organy władzy wykonawczej.	.142
7.1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.	.142
7.2. Rada Ministrów.	.147
8. Samorząd terytorialny.	.152
8.1. Istota samorządu terytorialnego.	.152
8.2. Struktura terytorialna samorządu.	.154
8.3. Zakres działania i zadania jednostek samorządu terytorialnego.	.155
9. Organy władzy sądowniczej.	.156
9.1. Uwagi ogólne o władzy sądowniczej.	.156
9.2. Sądy.	.156
9.3. Trybunał Konstytucyjny.	.160
9.4. Trybunał Stanu.	.161
Organy kontroli państwowej i ochrony prawa.	.163
10.1. Najwyższa Izba Kontroli.	.164
10.2. Rzecznik Praw Obywatelskich.	.165
10.3. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.	.167

Rozdział IX. ELEMENTY PRAWA ADMINISTRACYJNEGO.	169
1. Pojęcie administracji	169
2. Pojęcie i przedmiot prawa administracyjnego	172
2.1. Prawo o ustroju administracji publicznej	173
2.2. Prawo administracyjne materialne	173
2.3. Prawo proceduralne	173
3. Źródła prawa administracyjnego	174
3.1. Klasyfikacja źródeł prawa administracyjnego	174
3.2. Źródła powszechnie obowiązującego prawa	175
3.3. Źródła prawa o charakterze wewnętrznym	179
4. Stosunek administracyjnoprawny	180
4.1. Pojęcie stosunku administracyjnoprawnego	180
4.2. Elementy stosunku administracyjnoprawnego	181
4.3. Nawiązanie stosunku administracyjnoprawnego	182
4.4. Rodzaje stosunków administracyjnoprawnych	182
5. Podziały terytorialne państwa	183
6. System organów administracji publicznej	185
6.1. Klasyfikacja organów administracji publicznej	185
6.2. Naczelne organy administracji rządowej	186
6.3. Centralne organy administracji rządowej	189
6.4. Terenowe organy administracji rządowej	191
6.5. Organy samorządu terytorialnego	194
7. Prawne formy działania administracji	197
7.1. Akty normatywne	198
7.2. Akty administracyjne	198
7.3. Ugody administracyjne	202
7.4. Porozumienia administracyjne	202
7.5. Czynności cywilnoprawne	203
7.6. Czynności faktyczne	203
8. Postępowanie administracyjne ogólne	204
8.1. Wprowadzenie	204
8.2. Zasady postępowania administracyjnego	205
8.3. Organy w postępowaniu administracyjnym	207
8.4. Strony i uczestnicy postępowania	209
8.5. Załatwianie spraw w postępowaniu administracyjnym	209
8.6. Przebieg postępowania	210
8.7. Kontrola rozstrzygnięć w postępowaniu administracyjnym	212
8.8. Sądowa kontrola decyzji administracyjnych	213
Rozdział X. ELEMENTY PRAWA FINANSOWEGO.	218
1. Istota, przedmiot i źródła prawa finansowego	218
2. Finanse publiczne i ich funkcje	220

3. Administracja finansów publicznych w Polsce.	221
4. Prawo budżetowe.	224
4.1. Pojęcie budżetu, jego funkcje i charakter prawny.	224
4.2. Podstawowe zasady budżetowe.	225
4.3. Struktura organizacyjna budżetu.	226
4.4. Formy organizacyjne gospodarki budżetowej.	227
4.5. Wydatki budżetowe.	228
4.6. Dochody budżetowe.	231
4.7. Podstawy prawne lokalnej gospodarki budżetowej.	232
5. Prawo podatkowe.	236
5.1. Pojęcie, cechy i funkcje podatku.	237
5.2. Elementy konstrukcji podatku.	239
5.3. System podatkowy, rodzaje podatków i ich klasyfikacja.	242
5.4. Konstrukcja prawna podatku od towarów i usług (VAT).	246
5.5. Charakterystyka prawna podatków dochodowych.	248
5.6. Podatki i opłaty lokalne.	253
5.7. Zobowiązania podatkowe.	255
5.8. Postępowanie podatkowe.	258
6. Prawo celne.	263
6.1. Pojęcie, przedmiot i źródła prawa celnego.	263
6.2. Pojęcie cła, jego rodzaje i zasady wymiaru.	265
6.3. Status celny i przeznaczenie celne towaru.	267
6.4. Zwolnienia celne.	269
6.5. Organizacja i kompetencje administracji celnej.	270
6.6. Postępowanie w sprawach celnych.	272
Prawo bankowe publiczne.	274
7.1. Pojęcie banku i organizacja systemu bankowego.	274
7.2. Status Narodowego Banku Polskiego.	276
7.3. Nadzór bankowy.	277
" 4. Charakter prawny czynności bankowych.	278
- • ^em pieniężno-kapitałowy.	282
¹ 1. Istota pieniądza i jego funkcje.	282
12. System pieniężny w Polsce.	283
%3. Organizacja rynku pieniężnego i kapitałowego.	284
' r menty prawa dewizowego.	285
• 1. Uwagi wstępne.	285
Pojęcie wartości dewizowych i obrotu dewizowego.	287
• graniczenia dewizowe.	289
kontrola dewizowa.	290
> iłriil XI. ELEMENTY PRAWA CYWILNEGO.	291
. harakterystyka prawa cywilnego.	291
ecie i zakres prawa cywilnego.	291

1.2. Zasady prawa cywilnego.	293
1.3. Źródła prawa cywilnego.	296
1.4. Rodzaje norm prawa cywilnego.	297
2. Osoby fizyczne.	298
2.1. Pojęcie osoby fizycznej.....	298
2.2. Zdolność prawna osoby fizycznej.....	299
2.3. Zdolność do czynności prawnych osoby fizycznej.....	300
2.4. Ubezwłasnowolnienie.	302
3. Osoby prawne.	303
3.1. Istota osoby prawnej.	303
3.2. Rodzaje osób prawnych.	304
3.3. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osoby prawnej.	305
4. Stosunek cywilnoprawny, prawo podmiotowe i czynności prawne.	306
4.1. Stosunek cywilnoprawny.	306
4.2. Prawo podmiotowe.	307
4.3. Zdarzenia prawne na gruncie prawa cywilnego.	308
4.4. Czynności prawne.	309
4.5. Oświadczenie woli i wady oświadczenia woli.	313
5. Terminy i przedawnienie.	314
5.1. Terminy.	314
5.2. Przedawnienie.	315
6. Prawo rzeczowe.	316
6.1. Pojęcie i zakres przedmiotowy prawa rzeczowego.	316
6.2. Rzeczy.	316
6.3. Własność w prawie cywilnym.	318
6.4. Użytkowanie wieczyste.	323
6.5. Ograniczone prawa rzeczowe.	325
6.6. Posiadanie.	334
7. Zobowiązania.	335
7.1. Istota zobowiązania.	335
7.2. Treść i rodzaje świadczenia.	338
7.3. Wielość wierzycieli albo dłużników.	341
7.4. Umowy.	342
7.5. Uwagi ogólne o odpowiedzialności cywilnej.	348
7.6. Odpowiedzialność kontraktowa (umowna).	350
7.7. Odpowiedzialność deliktowa.	354
7.8. Wygaśnięcie zobowiązania.	361
8. Główne elementy sądowego postępowania cywilnego.	362
8.1. Zagadnienia ogólne.	362
8.2. Właściwość sądu.	364
8.3. Strony w procesie cywilnym.	364
8.4. Postępowanie procesowe.	365
8.5. Postępowanie nieprocesowe.	372

8.6. Postępowanie zabezpieczające.	372
8.7. Postępowanie egzekucyjne.	373
8.8. Sąd polubowny (arbitrażowy).	375
Rozdział XII. ELEMENTY PRAWA PRACY.	379
1. Istota, przedmiot i źródła prawa pracy.	379
1.1. Pojęcie pracy.	379
1.2. Pojęcie prawa pracy.	379
1.3. Źródła prawa pracy.	380
1.4. Zasady prawa pracy.	382
2. Stosunek pracy.	387
2.1. Pracownik i pracodawca.	387
2.2. Treść stosunku pracy.	388
2.3. Nawiązanie i ustanie stosunku pracy.	389
2.4. Umowa o pracę.	390
2.5. Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę.	398
3. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia	400
3.1. Pojęcie, składniki i systemy wynagrodzenia za pracę.	401
3.2. Ochrona wynagrodzenia za pracę.	402
3.3. Świadczenia przysługujące pracownikowi w okresie czasowej niezdolności do pracy.	404
3.4. Odprawa rentowa lub emerytalna, odprawa pośmiertna	405
* Obowiązki pracodawcy i pracownika	406
4.1. Obowiązki pracodawcy.	406
4.2. Obowiązki pracownika.	407
4.3. Regulamin pracy.	408
4.4. Odpowiedzialność porządkowa pracownika	409
4.5. Odpowiedzialność materialna pracownika	410
* Czas pracy.	412
I Wymiar i rozkład czasu pracy.	412
I Czas pracy w ruchu ciągłym	414
* Praca w godzinach nadliczbowych	415
Praca w nocy oraz w niedziele i święta	416
% Czynności pracownicze	417
*1 Urlop wypoczynkowy.	417
Urlop bezpłatny.	420
Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy.	421
Rozpatrywanie sporów indywidualnych o roszczenia ze stosunku pracy	421
Rozwiązanie sporów zbiorowych	425
*-rrwiawnienie roszczeń ze stosunku pracy.	425
Terminy do części drugiej.	426

Część trzecia

PODSTAWY WIEDZY O PRAWIE UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział XIII. PODSTAWOWE INFORMACJE O WSPÓLNOTACH EUROPEJSKICH I UNII EUROPEJSKIEJ.	435
1. Rys historyczny Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej.	435
2. Unia Europejska a Wspólnoty Europejskie i państwa członkowskie.	445
Rozdział XIV. SYSTEM INSTYTUCJONALNY UNII EUROPEJSKIEJ	451
1. Założenia i kształt systemu instytucjonalnego Unii Europejskiej.	451
2. Główne instytucje Unii Europejskiej.	456
2.1. Rada Europejska.	456
2.2. Parlament Europejski.	458
2.3. Rada Unii Europejskiej.	461
2.4. Komisja Europejska.	464
2.5. Trybunał Sprawiedliwości.	468
2.6. Trybunał Obrachunkowy.	471
Rozdział XV. PORZĄDEK PRAWNY UNII EUROPEJSKIEJ.	473
1. Pojęcie i zakres prawa Unii Europejskiej.	473
2. System źródeł prawa Unii Europejskiej.	475
2.1. Uwagi ogólne o systemie źródeł prawa Unii Europejskiej.	475
2.2. Prawo pierwotne Unii Europejskiej.	477
2.3. Prawo wtórne Unii Europejskiej.	480
3. Ogólne zasady prawne oraz prawa podstawowe jako składniki prawa pierwotnego Unii Europejskiej.	484
3.1. Ogólne zasady prawne.	484
3.2. Prawa podstawowe.	490
4. Akty prawne stanowione przez instytucje Unii Europejskiej jako zasadniczy składnik prawa wtórnego Unii.	493
4.1. Rozporządzenia.	494
4.2. Dyrektywy.	495
4.3. Decyzje.	496
4.4. Zalecenia i opinie.	498
4.5. Uchwały (decyzje) <i>sui generis</i> .	499
5. Dorobek wspólnotowy.	500
Wykaz literatury do części trzeciej.	501